

فهرست

FILM	پاسخ	درسنامه و سؤالات
22 min	۱۸۰	۶ تا ۱۳
27 min	۱۸۱	۱۴ تا ۲۰
47 min	۱۸۲	۲۱ تا ۳۲
22 min	۱۸۳	۳۳ تا ۴۱
59 min	۱۸۵	۴۲ تا ۵۷
53 min	۱۸۷	۵۸ تا ۷۳
31 min	۱۸۹	۷۴ تا ۸۵
31 min	۱۹۱	۸۶ تا ۹۸
50 min	۱۹۴	۹۹ تا ۱۱۴
19 min	۱۹۶	۱۱۵ تا ۱۲۶
81 min	۱۹۸	۱۲۷ تا ۱۴۹
24 min	۲۰۲	۱۵۰ تا ۱۵۵
29 min	۲۰۲	۱۵۶ تا ۱۶۵
45 min	۲۰۴	۱۶۶ تا ۱۷۸

درس اول: کسب و کار و کارآفرینی
درس دوم: انتخاب نوع کسب و کار
درس سوم: اصول انتخاب درست
درس چهارم: مرز امکانات تولید
درس پنجم: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟
درس ششم: نقش دولت در اقتصاد چیست؟
درس هفتم: تجارت بین‌الملل
درس هشتم: رکود، بیکاری و فقر
درس نهم: تورم و کاهش قدرت خرید
درس دهم: مقاومت‌سازی اقتصاد
درس یازدهم: رشد و پیشرفت اقتصادی
درس دوازدهم: بودجه‌بندی
درس سیزدهم: تصمیم‌گیری در مخارج
درس چهاردهم: پس‌انداز و سرمایه‌گذاری

نمونه سؤال امتحانی

آزمون ۱: نوبت اول	۲۰۸
آزمون ۲: نوبت دوم	۲۱۰
آزمون ۳: نوبت دوم	۲۱۲
پاسخ‌نامه تشریحی آزمون ۱ تا ۳	۲۱۴

۱

بخش

درسنامه

و سؤالات تشریحی

فصل اول

کسب و کار و کارآفرینی

از درس ۱ اقتصاد، ۲/۵ نمره در نوبت اول و ۵/۵ نمره در نوبت دوم، شهریور و دی ماه سؤال طرح می‌شود.

درس ۱

برای استفاده از فیلم آموزشی شب امتحان این درس QR-code مقابل را اسکن کنید.

فیلم شب امتحان

بسته اول

صفحه ۴ تا ۶ کتاب درسی

نقشه راه

- آشنایی با نقش کارآفرینان در راه‌اندازی کسب و کار
- ویژگی‌های کسب و کار و کارآفرینان
- سود و زیان یک کسب و کار
- لزوم محاسبه درست هزینه‌ها و درآمدها در کارآفرینی

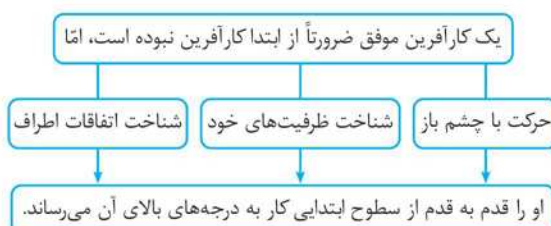
فراز و فرود کسب و کارها

- روزانه هزار کسب و کار جدید در دنیا متولد می‌شود و هزاران کسب و کار می‌میرد.
- نقش کارآفرینان در شرکت‌ها ← شرکت‌ها کارآفرینان یا مؤسس‌هایی دارند که آن‌ها را تأسیس می‌کنند تا با تولید کالا و خدمات و رفع نیازها و خواسته‌های مردم، به خود و دیگران سود برسانند.
- کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند.
- بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند؛ به طوری که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه بدهند.
- با این‌که احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست ← **واین** انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

نکته

شرکت‌ها ← با تولید کالا و خدمات و رفع نیازها و خواسته‌های مردم، سود می‌برند.

پلکان کار و رشد!

- میرمصطفی عالی نسب ← نمونه یک کارآفرین موفق است.

نقش کارآفرینان

• **کارآفرین** ← کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، (الف) محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند (ب) راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند. مثالی برای کارآفرینی ← بیست سال پیش هیچ‌کس درباره شبکه‌های اجتماعی چیزی ننشیده بود، اما امروزه در ایران از هر ده نفر، شش نفر از یکی از شبکه‌های اجتماعی استفاده می‌کنند. دلیل آن هم این بود که هیچ‌کس هیچ شبکه‌ای راه‌اندازی نکرده بود. برای این‌که شبکه‌ای وجود داشته باشد، کسی باید نقش کارآفرین را بازی کند.

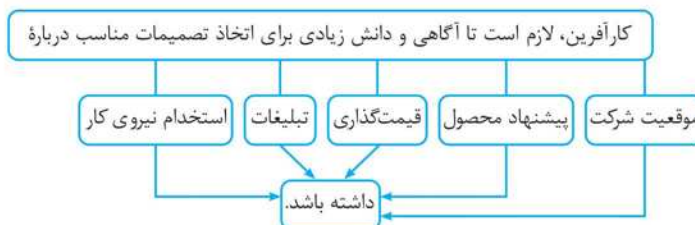
نکته

در هر کارآفرینی دو نکته مهم وجود دارد: ۱ نوآوری ۲ خطرپذیری

• تفاوت کارآفرینان با دیگران ← کارآفرینان بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوان‌اند و یا به ذهنشان خطور نمی‌کند. آن‌ها شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارند که دیگران فاقد آن هستند. آن‌ها ایده‌های خود را امیدوارانه به کسب و کارهای سودآور تبدیل می‌کنند.

ویژگی‌های یک کارآفرین:

- نوآوری و خطرپذیر است.
- محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند.
- راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.
- بینشی خاص برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارد که دیگران از مشاهده آن ناتوان‌اند.
- شجاعت برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید، دارد.
- ایده‌های خود را امیدوارانه، به کسب و کارهای سودآور تبدیل می‌کند.
- مهارت‌های ابتکار عمل را دارد تا با جمع کردن عوامل مختلف کنار هم، کالا و خدمت تولید کند.
- تلاشگر و پرجا است.

• کارآفرین باید ← توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد و بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کم‌تری عدم موفقیت روبه‌رو شود.

نکته

یک کارآفرین باید:

- ۱ مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند. ← به همین دلیل کارآفرینی به تلاش و کار زیادی نیاز دارد تا کسب و کار را زنده نگه دارد.
- ۲ کارآفرین باید آگاهی و دانش زیادی داشته باشد ← تا بتواند تصمیمات مناسبی درباره موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات، استخدام نیروی کار و... اتخاذ کند.
- ۳ کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد و بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کم‌تری عدم موفقیت روبه‌رو شود.

اگرچه هر فردی یکتاست و ویژگی‌های منحصر به فرد دارد؛ اما کارآفرینان موفق، ویژگی‌های مشابهی دارند که به آن‌ها در کسب و کارشان کمک می‌کند.

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق	تجزیه
فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.	تیزبین
ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.	نوآور
پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.	ریسک‌پذیر
کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.	خوش‌بین
نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.	پرانگیزه
از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.	یادگیرنده
منابع را به شکل کارایی، مدیریت و هماهنگ می‌کنند.	سازمان‌دهنده

تعاریف و اصطلاحات

۱. عمر کسب و کارها ← بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند و تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کرده و به کارشان ادامه دهند.
۲. انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرین ← احتمال موفقیت و سودآوری کسب و کار
۳. کارآفرین ← کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی را تولید و عرضه می‌کند، یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.
۴. تیزبینی کارآفرین ← فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.
۵. نوآوری کارآفرین ← ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.
۶. ریسک‌پذیری کارآفرین ← پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
۷. خوش‌بینی کارآفرین ← کارآفرینان واقع‌بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.
۸. پرانگیزه بودن کارآفرین ← نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
۹. یادگیرنده ← از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
۱۰. سازمان‌دهنده ← منابع را به شکل کارایی، مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

کسب و کار و کارآفرینی

پرسش‌های تشریحی

 بسته
۱

سؤالات جای خالی

۱. یک کارآفرین برای انتخاب صحیح و موفق باید بتواند ----- و ----- را درست محاسبه کند.
۲. شرکت‌ها با تولید ----- و ----- و رفع نیازها و خواسته‌های مردم سود می‌برند.
۳. کارآفرین کسی است که با ----- و ----- محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند.
۴. ویژگی ----- در کارآفرینان، باعث می‌شود تا بتواند منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ کند.

سؤالات درست یا نادرست

۵. بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند؛ به طوری که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه بدهند.
۶. تمام کارآفرینان موفق ضرورتاً از همان ابتدا یک کارآفرین بوده‌اند.
۷. کارآفرینان بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوان‌اند و یا به ذهنشان خطور نمی‌کند.
۸. کسی که می‌خواهد کارآفرین باشد، باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند.
۹. پرانگیزه بودن از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق است و به معنای این است که منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ کند.

سؤالات تشریحی

۱۰. یک کارآفرین برای انتخاب صحیح و موفق باید بتواند دو عامل را به درستی محاسبه کند: آن دو عامل را نام ببرید.
۱۱. انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان چیست؟
۱۲. کارآفرین کیست؟
۱۳. از نظربینش، یک کارآفرین با افراد دیگر چه تفاوتی دارد؟
۱۴. فرق یک کارآفرین با افراد دیگر از نظر استفاده از ایده‌ها در چیست؟
۱۵. منظور از این جمله چیست؟ «یک کارآفرین باید مهارت‌های ابتکار عمل داشته باشد.»
۱۶. چرا یک کارآفرین باید آگاهی و دانش زیادی داشته باشد؟
۱۷. چرا یک کارآفرین باید توان مالی لازم را داشته باشد؟
۱۸. ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق چیست؟
۱۹. یکی از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق تیزبینی است، این مورد را توضیح دهید.
۲۰. منظور از نوآوری که از ویژگی‌های کارآفرینان است، چیست؟
۲۱. ریسک‌پذیری یک کارآفرین به چه معناست؟
۲۲. منظور از خوش‌بینی کارآفرینان چیست؟
۲۳. پرانگیزی چه کمکی به کارآفرین می‌کند؟
۲۴. منابع یادگیری یک کارآفرین کدام‌اند؟
۲۵. سازمان‌دهنده بودن یک کارآفرین به چه معناست؟

هزینه‌های تولید، درآمد و سود

- هر فعال اقتصادی و از جمله یک کارآفرین موفق برای انتخاب صحیح و درست، باید هزینه‌ها و درآمدهایش را محاسبه کند.

هزینه‌ها

- کارآفرین برای تولید محصولات خود - اعم از کالاها یا خدمات - به ناچار باید هزینه کند.
- هزینه‌های یک کارآفرین صرف خرید یا اجاره عوامل تولید می‌شود.
- پولی که صرف تولید می‌شود، «هزینه‌های تولید» نامیده می‌شود.
- هزینه‌های تولید به دو گروه تقسیم می‌شود: ۱) هزینه‌های آشکار (مستقیم) ۲) هزینه‌های پنهان (غیرمستقیم)

هزینه‌های آشکار یک کارآفرین

- خرید یا اجاره محل کار
- خرید یا اجاره ماشین‌آلات و سایر ابزارها (سرمایه‌های فیزیکی)
- خرید و تهیه مواد اولیه
- استخدام تعدادی کارگر و کارمند (نیروی انسانی)

- هزینه‌های تولید - در واقع همان پول‌هایی‌اند که برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازید.

هزینه‌های آشکار تولید یک کشاورز

- زمین - یا خود کشاورز مالک زمین است و یا از یک شخص، سازمان یا دولت «اجاره» می‌کند.
- نیروی انسانی - کشاورز در برابر به کار گرفتن نیروی کار، به کارگران و کارمندان خود، «مزد» یا «حقوق» می‌پردازد.
- سرمایه فیزیکی - کشاورز برای استفاده از عواملی مانند تراکتور، گاوآهن، گاو و ... قیمت یا اجاره آن را می‌پردازد.
- سرمایه مالی - مبالغی که کشاورز صرف خرید، اجاره و به کارگیری سایر عوامل تولید (زمین، نیروی انسانی و سرمایه فیزیکی) می‌کند.
- درآمد - تولیدکننده با فروش محصولات خود، درآمد کسب می‌کند.
- سود - اگر درآمد بیش‌تر از هزینه‌ها باشد، تولیدکننده به سود رسیده است.
- میزان سود برابر است با - تفاوت درآمد و هزینه
- ضرر یا زیان - اگر درآمد کم‌تر از هزینه‌ها باشد، تولیدکننده ضرر کرده است.
- سود یا زیان به دست آمده را، سود یا زیان حسابداری می‌نامند.

فرمول‌ها و روابط حاکم بر درآمد، سود و هزینه:

تعداد کل محصول فروش رفته × قیمت هر واحد محصول = درآمد

کل محصول × قیمت = درآمد

هزینه + سود = درآمد

سود - درآمد = هزینه

سود (پولی که بابت سرمایه مالی پرداخت می‌شود) + اجاره + حقوق (مزد) = هزینه

هزینه - درآمد = سود یا زیان

درآمد < هزینه = سود

درآمد > هزینه‌ها = ضرر

مثال با توجه به اطلاعات داده شده میزان هزینه، درآمد و سود را برای یک دوره یک ساله محاسبه کنید.

عوامل	قیمت
تعداد کارگران این بنگاه: ۵ نفر	حقوق ماهانه هر کارگر ۷۰۰,۰۰۰ تومان
خرید مواد اولیه سالانه	۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان
هزینه انرژی سالانه	۹,۰۰۰,۰۰۰ تومان
اجاره ماهانه بنگاه اقتصادی	۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان
تولید سالانه ۵۰۰ عدد کالا	قیمت هر کالا ۶۰۰,۰۰۰ تومان

پاسخ

محاسبه درآمد کل محصول فروش رفته $\times$ قیمت هر محصول = درآمد

$$۵۰۰ \times ۶۰۰,۰۰۰ = ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \leftarrow \text{درآمد سالانه}$$

$$\begin{aligned} \text{حقوق سالانه کارگران} & \leftarrow ۴۲,۰۰۰,۰۰۰ = ۵ \times ۷۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ (\text{ماه}) \\ \text{مواد اولیه سالانه} & \leftarrow ۵,۰۰۰,۰۰۰ \\ \text{هزینه انرژی سالانه} & \leftarrow ۹,۰۰۰,۰۰۰ \\ \text{اجاره سالانه} & \leftarrow ۲۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ (\text{ماه}) \\ \text{جمع هزینه های سالانه} & \leftarrow ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ \end{aligned}$$

محاسبه هزینه های سالانه

هزینه - درآمد = سود

$$۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۲۰,۰۰۰,۰۰۰ \leftarrow \text{سود سالانه}$$

• تولیدکنندگان برای فرار از وضعیت زیان یا ضرر، فعالیت های مختلفی انجام می دهند، مانند:

افزایش درآمد

کاهش هزینه ها بدون کاستن از تولید (صرفه جویی در مصرف مواد اولیه، انرژی؛ جلوگیری از ریخت و پاش ها و ...)

افزایش فروش (برای محصولات خود، بازار جدید پیدا کند و کالاها را با قیمت مناسب بفروشد.)

• تولیدکننده ممکن است بتواند با صرفه جویی و افزایش بهره وری، مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیر لازم، یا صرفه جویی در مواد اولیه و انرژی یا جلوگیری

از ریخت و پاش ها، هزینه تولید را بدون این که از میزان تولید کم کند، کاهش دهد.

مسئولیت اخلاقی و کسب درآمد حلال

■ صاحبان درآمدهای نامشروع (حرام)

از رانت ها و موقعیت هایی که با فریب و ظاهرسازی به دست می آورند، سوء استفاده می کنند.

به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند.

خرید و فروش برخی از کالاها را در انحصار خود می گیرند.

رقبای خود را با انواع شگردها از پا درمی آورند و سود خودشان را حفظ می کنند.

کسب و کارهایی که در مسیر تولید کالا و خدمات مشروع نباشد، غارتگرانه و حرام هستند.

■ نمونه هایی از کسب و کارهای حرام

احتکار کالاهای مورد نیاز مردم در مواقع ضروری و گران فروختن آن ها

انتشار و تولید کتاب ها یا فیلم های مبتذل و غیر اخلاقی

برخلاف واقع نشان دادن کالاها به منظور فریب مشتری

رشوه دادن و رشوه گرفتن

ریاخوااری

کم فروشی

- کسب و کارهای حرام در شهرها بسیار بیش تر از روستاهاست ← زیرا در محل های کوچک، دست افرادی که به این کسب و کارها اشتغال دارند، زود رو می شود.
- کسب و کارهای حرام نه تنها با فعالیت های غیرقانونی و غیرشرعی به هم نوعانشان ظلم می کنند، بلکه از مزایای کسب درآمد حلال نیز محروم مانده و اقتصاد خود و جامعه را در سراشی بی سقوط قرار می دهند.

برای تفکر و تمرین

- ۱ | مشخص کنید از موارد زیر، کدام مورد کارآفرینی است؟ برای پاسخ خود دلیل بیاورید و از آن دفاع کنید.
 - کار شخصی در مغازه ساندویچ فروشی خودش
 - تدریس در مدرسه دولتی
 - عضو نیروی فعال در ارتش شدن
 - راه اندازی خدمات باغبانی در منزل
- ۲ | فرض کنید دوست شما علاقه مند به راه اندازی کارگاه ساخت اسباب بازی برای کودکان است. با توجه به ویژگی های او و ویژگی های کارآفرین موفق، در مورد این که این ویژگی ها چگونه به او در کسب موفقیت و حل مشکلاتش کمک خواهد کرد، توضیح دهید.
- امیرعلی و ستایش بعد از اتفاق آن شب دست به کار شدند و تصمیم گرفتند که به هر قیمتی به پدر و مادرشان نشان بدهند که آن ها دیگر بچه نیستند و شاید در برخی موارد بهتر از بزرگ ترها تصمیم می گیرند. برای همین با تلاش فراوان اطلاعات زیر را از کارگاه تولیدی پدرشان (آقای محمدی) به دست آوردند:
- ۳ | لطفاً حساب کنید که کارگاه تولیدی آقای محمدی در طول یک سال سودده است یا زیان ده؟

پاسخ ۱ مورد اول و مورد چهارم کارآفرینی است؛ چون یک کسب و کار جدید است و از ویژگی های کارآفرینی مثل تیزبینی، نوآوری و ریسک پذیری برخوردار است.

۲ خطرپذیری ← او باید قدرت ریسک و خطرپذیری را داشته باشد تا بتواند با شرایط نامساعد در ابتدای کار و شکست فعالیت، منطقی برخورد کند. خوش بینی ← او در عین واقع بینی، باید به آینده فعالیت خود خوش بین باشد تا قدرت حرکت و ادامه مسیر را داشته باشد. پرانگیزی ← او باید آن قدر پرانگیزه باشد که بتواند با نظم، انضباط، پایداری و اشتیاق، مسائل و مشکلات پیش روی را حل کند. سازماندهی ← او باید قدرت سازماندهی داشته باشد تا بتواند با هماهنگی عوامل تولید از بالاترین کارایی برخوردار شود.

۳ خرید مواد اولیه برای تولید، ماهیانه ← ۱۰۰ میلیون تومان

پول آب و برق، گاز و عوارض شهرداری ← ۸۰۰ میلیون تومان

دستمزد ماهیانه هر کارگر ← ۲ میلیون تومان (مجموعاً ۲۰ کارگر)

درآمد سالانه ← ۲/۵ میلیارد تومان

هزینه سالانه مواد اولیه ← $100 \times 12 = 1,200$ میلیون

آب و برق، گاز، عوارض شهرداری و مالیات سالانه ← ۸۰۰ میلیون

دستمزد ← $2 \times 20 \times 12 = 480$ میلیون

جمع هزینه های سالانه ← ۲,۴۸۰ میلیارد

سود سالانه ← $2,500 - 2,480 = 20$ میلیون

نکته درآمد سالانه آقای محمدی بیش تر از هزینه های او است، بنابراین سود کرده است.

تحلیل کنید

۱ کسب و کار و انگیزه راه اندازی آن چیست؟

انگیزه بسیاری از کسب و کارها، برطرف کردن نیازهای خود، خانواده و تأمین منافع شخصی است. با رشد بیش تر عقلی، افراد به منافع ملی و اجتماعی نیز می اندیشند و اهداف والاتری را نیز دنبال می کنند. به طور کلی می توان گفت انگیزه بیش تر انسان ها از راه اندازی کسب و کار، کسب روزی حلال، خدمت به هم نوعان و آبادانی و موفقیت کشور است که «عبادت» تلقی می شود.

۲ کارآفرین موفق چه ویژگی هایی دارد؟

۱. تیزبینی ۲. نوآوری ۳. ریسک پذیری ۴. خوش بینی ۵. پرانگیزی ۶. یادگیرندگی ۷. سازمان دهنده ۸. داشتن قدرت پیش بینی

۳ سود و زیان کارآفرینی و کسب و کار تولیدی چیست؟

اگر درآمدهای یک کارآفرین بیش تر از هزینه های تولید او باشد، کارآفرین به سود رسیده است. اگر درآمدهای یک کارآفرین کم تر از هزینه های تولید او باشد، کارآفرین ضرر یا زیان دیده است.

تعاریف و اصطلاحات

- ۱ هزینه‌های تولید ← به تمام پول‌هایی که صرف تولید می‌شود، هزینه‌های تولید گفته می‌شود.
- ۲ درآمد ← پول حاصل از فروش محصولات را درآمد می‌گویند.
- ۳ محاسبه درآمد ← کل محصول فروخته شده $\times$ قیمت هر محصول
- ۴ محاسبه سود یا زیان ← درآمد - هزینه‌ها
- ۵ ضرر و زیان ← وضعیتی که در آن درآمد کم‌تر از هزینه‌ها باشد.
- ۶ سود ← وضعیتی که در آن درآمد بیش‌تر از هزینه‌ها باشد.
- ۷ راهکار تولیدکنندگان برای فرار از وضعیت زیان (ضرر) ← ۱ افزایش درآمد، ۲ کاهش هزینه‌ها بدون کاستن از تولید، ۳ فراهم نمودن بازار برای محصولات و فروش به قیمت مناسب
- ۸ کسب و کارهای نامشروع (حرام) ← کسب و کارهایی که در مسیر تولید کالا و خدمات مشروع نیستند.
- ۹ پیامد فعالیت‌های غیرقانونی و غیرشرعی ← ۱ ظلم به هم‌نوعان ۲ محروم ماندن از مزایای کسب درآمد حلال ۳ اقتصاد خود و جامعه را در سراشیبی سقوط قرار دادن

کسب و کار و کارآفرینی

پرسش‌های تشریحی

 بسته
۲

سؤالات جای خالی

۲۶. پولی که برای تولید صرف می‌شود، ----- نام دارد.
۲۷. محصول فروخته شده $\times$ قیمت هر محصول = -----
۲۸. پولی که در مقابل به کار گرفتن نیروی انسانی پرداخت می‌شود، ----- نامیده می‌شود.
۲۹. تولیدکنندگان می‌کوشند با ----- و ----- از وضعیت زیان دوری کنند.

سؤالات درست یا نادرست

۳۰. کارآفرین برای تولید محصولات خود - اعم از کالاها یا خدمات - به ناچار باید هزینه کند.
۳۱. سود یا زیان به دست آمده از تفاوت درآمد و هزینه را سود یا زیان اقتصادی می‌نامند.

برقراری ارتباط

۳۲. هریک از موارد سمت راست با کدام یک از گزینه‌ها در سمت چپ مرتبط است؟ (دو مورد در سمت چپ اضافی است).

الف	ب
آ) درآمدها < هزینه‌ها =	۱. اجاره
ب) درآمدها > هزینه‌ها =	۲. حقوق
پ) پولی که به مالک زمین پرداخت می‌شود.	۳. سود
ت) به پول حاصل از فروش محصولات گفته می‌شود.	۴. زیان
	۵. درآمد
	۶. مالیات

سؤالات تشریحی

۳۳. هزینه‌های تولید چیست؟
۳۴. انواع هزینه‌های آشکار تولید را با ذکر مثال توضیح دهید.
۳۵. درآمد یک کارآفرین چگونه محاسبه می‌شود؟
۳۶. چگونه یک کارآفرین به سود می‌رسد و سود را چگونه محاسبه می‌کنیم؟
۳۷. منظور از کسب و کارهای حرام یا غارتگرانه چیست؟
۳۸. چگونه می‌توانیم هزینه‌های تولید را بدون کاستن از میزان تولید، کاهش دهیم؟
۳۹. صاحبان درآمدهای نامشروع چه ویژگی‌هایی دارند؟
۴۰. چند نمونه از فعالیت‌های اقتصادی حرام را بنویسید.
۴۱. پیامد فعالیت‌های غیرقانونی و غیرشرعی چیست؟

۲

بخش

پاسخ نامه

کسب و کار و کارآفرینی
درس ۱

- ۱ | هزینه‌ها - درآمدهایش | ۲ | کالا - خدمات
- ۳ | نوآوری - خطرپذیری | ۴ | سازمان‌دهندگی
- ۵ | درست
- ۶ | نادرست: یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا حتی کارآفرین نبوده است.
- ۷ | درست | ۸ | درست
- ۹ | نادرست: پرانگیزه بودن یعنی نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را داشته باشد.
- ۱۰ | هزینه‌ها و درآمدها
- ۱۱ | با این‌که احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست و این انگیزه لازم برای شروع فعالیت است.
- ۱۲ | کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.
- ۱۳ | کارآفرینان بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوان‌اند و یا به ذهنشان خطور نمی‌کند.
- ۱۴ | کارآفرینان ایده‌های خود را امیدوارانه به کسب و کارهای سودآور تبدیل می‌کنند.
- ۱۵ | کارآفرین باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند.
- ۱۶ | کارآفرین لازم است تا آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد.
- ۱۷ | کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد و بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کم‌تری یا عدم موفقیت روبه‌رو شود. اگر کارآفرین توانایی مالی لازم را نداشته باشد، نمی‌تواند از پس هزینه‌ها برآید و احتمال شکست وی در کسب و کار بالا می‌رود.
- ۱۸ | آتیزینی، نوآوری، ریسک‌پذیری، خوش‌بینی، پرانگیزگی، یادگیرندگی و سازمان‌دهندگی
- ۱۹ | کارآفرین فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بیند.
- ۲۰ | آنان ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.
- ۲۱ | آنان پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.
- ۲۲ | کارآفرینان واقع بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.
- ۲۳ | نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را در او ایجاد می‌کند.

- ۲۴ | از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
- ۲۵ | کارآفرین منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کند.
- ۲۶ | هزینه‌های تولید
- ۲۷ | درآمد
- ۲۸ | مزد یا حقوق
- ۲۹ | افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها
- ۳۰ | درست
- ۳۱ | نادرست: سود یا زیان به دست آمده را سود یا زیاد حسابداری می‌نامند.
- ۳۲ | (آ) ۳ | (ب) ۴ | (پ) ۱ | (ت) ۵
- ۳۳ | کارآفرین برای تولید محصولات خود - اعم از کالا یا خدمات - به ناچار باید هزینه کند و یا می‌توان گفت پول‌هایی را که کارآفرین برای تولید صرف می‌کند، «هزینه‌های تولید» می‌گویند.
- ۳۴ | هزینه‌های تولید همان پول‌هایی هستند که برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازید. مثلاً زمین را در اختیار می‌گیرید و در مقابل به صاحب زمین که ممکن است شخص، سازمان یا دولت باشد، اجاره می‌پردازید یا نیروی انسانی را به کار می‌گیرید و در مقابل به کارگران و کارمندان خود مزد یا حقوق می‌پردازید و یا از سرمایه فیزیکی برای فعالیت تولیدی خود استفاده می‌کنید و قیمت یا اجاره آن را به صاحبان آن می‌پردازید.
- ۳۵ | کارآفرین با فروش محصولات خود درآمد به دست می‌آورد.
- کل محصول فروخته شده $\times$ قیمت هر واحد محصول = درآمد
- ۳۶ | اگر میزان درآمد از هزینه‌ها بیش‌تر باشد، می‌گوییم کارآفرین به سود رسیده است و میزان سود برابر است با تفاوت درآمد و هزینه.
- ۳۷ | کسب و کارهایی که در مسیر تولید کالا و خدمات مشروع نباشند.
- ۳۸ | با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری، مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم یا صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی یا جلوگیری از ریخت و پاش‌ها می‌توان هزینه تولید را بدون کاستن از میزان تولید، کاهش داد.
- ۳۹ | آن‌ها معمولاً از رانت‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب و ظاهرسازی به دست می‌آورند، سوءاستفاده می‌کنند و به درآمدهای کلانی دست می‌یابند. معمولاً به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند و خرید و فروش یا قاچاق برخی از کالاها، در انحصار آن‌هاست. اگر کسی بخواهد با آن‌ها وارد رقابت اقتصادی شود، با انواع شگردها او را از پای آورند و سود خودشان را حفظ می‌کنند.
- ۴۰ | احتکار کالاها، مورد نیاز مردم در مواقع ضروری و گران فروختن آن‌ها، تولید و انتشار فیلم‌ها و کتاب‌های مبتذل و غیراخلاقی، برخلاف واقع نشان دادن کالاها به منظور فریب مشتری. اهل رشوه دادن و رشوه گرفتن هستند و با رباخواری و کم‌فروشی امورشان را می‌گذرانند.
- ۴۱ | فعالان غیرشرعی و غیرقانونی نه تنها به هم‌نوعانشان ظلم می‌کنند، بلکه از مزایای کسب درآمد حلال نیز محروم مانده و اقتصاد خود و جامعه را در سراسیمگی سقوط قرار می‌دهند.

3

بخش

نمونه سؤال امتحانی

ساعت شروع: ۸ صبح

آزمون نوبت اول

آزمون ۱

ردیف	سؤالات امتحانی	نمره
الف	صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص کنید. (۲ نمره)	
۱	تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام از مزایای ایجاد شرکت است.	۰/۵
۲	اقتصاددانان منابع تولید را در سه دسته طبقه‌بندی می‌کنند: زمین، سرمایه فیزیکی و سرمایه انسانی.	۰/۵
۳	مطابق قانون تقاضا، تغییر قیمت کالا باعث حرکت روی منحنی می‌شود.	۰/۵
۴	در صورتی که یک کشور کالای A را با هزینه فرصت کم‌تری نسبت به کالای B در کشور خود تولید کند، از مفهوم مزیت نسبی استفاده می‌شود.	۰/۵
ب	جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید. (۲ نمره)	
۵	شرکت‌ها انواع مختلفی دارند که مهم‌ترین آن‌ها شرکت‌های هستند.	۰/۵
۶	محدودیت منابع مفهوم را به همراه دارد.	۰/۵
۷	 به ما اجازه می‌دهد تا هزینه فرصت یک کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می‌کند، محاسبه کنیم.	۰/۵
۸	گاهی دولت‌ها برای و کاهش وابستگی اقتصادی به کشورهای دیگر، تعرفه‌های گوناگونی بر واردات برخی کالاها وضع می‌کنند.	۰/۵
ج	گزینه صحیح را مشخص کنید. (۵/۲ نمره)	
۹	عبارت زیر به کدام یک از ویژگی‌های کارآفرینان موفق اشاره می‌کند؟ «نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.»	۰/۵
۱۰	الف) سازمان‌دهنده ب) پیرانگیزه ج) یادگیرنده د) ریسک‌پذیر کدام یک از موارد زیر مربوط به اصل شناسایی منابع کمیاب می‌باشد؟ الف) هر چیزی دارای محدودیت در استفاده است. ب) هزینه‌هایی که پرداخت شده است و قابل بازگشت نیستند. ج) از مهم‌ترین مراحل راه‌اندازی یا استمرار کسب و کار است. د) افراد مقدار مشخص و محدودی پول برای خرج کردن دارند.	۰/۵
۱۱	الف) بازار انحصاری فروش ب) مناقصه ج) مزایده د) بازار رقابتی در کدام یک از انواع بازار هیچ‌یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار نیستند؟	۰/۵
۱۲	کدام یک از موارد زیر در رابطه با وظیفه دولت در بهبود عملکرد بازار صحیح نمی‌باشد؟ الف) وضع قوانین و مقررات به منظور تضمین وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم بین افراد ب) ممانعت از فروش کالاها پیش از اثبات مالکیت فروشنده ج) لزوم انجام برخی آزمایش‌ها و اخذ گواهی معتبر برای ارائه محصولات به بازار د) تأمین امکان آموزش و بهداشت و امنیت برای همگان	۰/۵
۱۳	کدام یک از انواع مالیات، با ایجاد شفافیت موجب کاهش فرار مالیاتی می‌شود؟ الف) مالیات بر درآمد ب) عوارض گمرکی ج) مالیات بر ارزش افزوده د) مالیات بر مصرف	۰/۵
د	کشف ارتباط (۵/۲ نمره)	
۱۴	هر یک از عبارات ستون راست به کدام یک از عبارات ستون چپ ارتباط دارد؟ (یک مورد در ستون چپ اضافی است).	
۰/۵	الف) منافع مالیاتی از مزایای آن است.	ب) بانک جهانی توسعه
۰/۵	ب) رفتن زیر بار بدهی برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی	۲) کسب و کار شخصی
۰/۵	ج) نتیجه تشکیل کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل	۳) اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن
۰/۵	د) تأخیر در تصمیم‌گیری از معایب آن است.	۴) کسب و کار شرکتی
۰/۵	ه) ریسک در زمینه‌های پرخطر بدون آمادگی لازم	۵) بی‌صبوری زیاد
۰/۵		۶) سازمان دائمی تجارت جهانی

ه	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (۲/۷۵ نمره)		
۱۵	چرا کارآفرینان باید مهارت‌های ابتکار عمل داشته باشند؟		
۱۶	چرا افراد باید بین گزینه‌های انتخابی خود بده - بستان کنند؟		
۱۷	تلاش برای به دست آوردن کارایی به معنای یافتن چه نوع موقعیت‌هایی است؟		
۱۸	دلیل ایجاد وضعیت انحصار در شرکت‌های خودرویی چیست؟		
۱۹	منابع مالی دولت برای ارائه کالاها و خدمات عمومی از کجا تأمین می‌شود؟		
۹	به سؤالات زیر پاسخ کامل و تشریحی دهید. (۸/۲۵ نمره)		
۲۰	با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد یک بنگاه اقتصادی با ۶ کارگر و ۲ کارمند و تولید سالیانه ۲۵۰ دستگاه هریک به ارزش ۴,۵۰۰,۰۰۰ تومان چگونه خواهد بود؟ سود یا زیان به دست آمده از نوع حسابداری است یا اقتصادی؟		
	اجاره‌بهای ماهانه کارگاه	۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان	
	حقوق هر کارمند	۱,۲۰۰,۰۰۰ تومان	
	حقوق هر کارگر	۱,۰۰۰,۰۰۰ تومان	
	هزینه خرید مواد اولیه سالیانه	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان	
	هزینه استهلاک سالیانه	۱۵٪ اجاره‌بهای سالانه	
۲۱	افراد چگونه می‌توانند سهام‌دار یک شرکت شوند و سهام‌داران شرکت چه حقوق و مسئولیت‌هایی دارند؟		
۲۲	با توجه به نمودار زیر:		
	الف) بودجه فرد برای خرید دفتر و خودکار چقدر است؟	ب) هزینه فرصت حرکت از نقطه «الف» به «ب» چیست؟	
۲۳	نقاط زیر مرز امکانات تولید بیانگر چه شرایطی هستند؟		
۲۴	«چیزی به نام ناهار مجانی وجود ندارد.» این عبارت بیانگر چیست؟		
۲۵	با توجه به جدول زیر:		
	الف) کدام ستون بیانگر مقدار تقاضا است؟	ب) درآمد تولیدکننده در قیمت ۹۰۰۰ تومان چقدر خواهد بود؟	
	(الف)	قیمت شکلات	(ب)
	۵۰۰	۴۰۰۰	۲۰۰
	۴۵۰	۵۰۰۰	۲۵۰
	۴۰۰	۶۰۰۰	۳۰۰
	۳۵۰	۷۰۰۰	۳۵۰
	۳۰۰	۸۰۰۰	۴۰۰
	۲۵۰	۹۰۰۰	۴۵۰
	۲۰۰	۱۰۰۰۰	۵۰۰
۲۶	مهم‌ترین نوع مالیات بردارایی کدام است و چگونه دریافت می‌شود؟		
۲۷	کشورها در چه صورتی می‌توانند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شوند؟ (ذکر دو مورد کافی است).		
۲۰	موفق و مؤید باشید.		